

6. Бугайчук К. Л., Святокум І. О., Чумак В. В. Закордонний досвід оцінки ефективності поліцейської діяльності та перспективи його використання в Україні : наук.-метод. рек. Харків : Харків. нац. ун-т. внутр. справ, 2016. 52 с.

7. Купер О. Три факти, які варто знати про поліцейські комісії в Україні, – дослідження. *Юридична газета*. 2018. URL: <http://jur-gazeta.com/golovna/tri-fakti-yaki-vartoznati-pro-policeyski-komisiyi-v-ukrayini--doslidzhennya.html> (дата звернення: 17.11.2019).

Одержано 19.11.2019

УДК 342.95(477)

Єва Володимирівна ШЕВЧЕНКО,

курсант групи ФЗ-102 факультету № 3

Харківського національного університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

Альона Сергіївна БАХАСВА,

викладач кафедри поліцейської діяльності

та публічного адміністрування факультету № 3

Харківського національного університету внутрішніх справ,

кандидат юридичних наук

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПОПЕРЕДЖЕННЯ ЖОРСТОКОГО ПОВОДЖЕННЯ З ДІТЬМИ

На загальносвітовому рівні ведеться активна боротьба із таким ганебним явищем, як домашнє насильство, протиправним діянням, що посягає на права і свободи громадян. Зокрема, упродовж 2018 року до територіальних органів поліції надійшло більше 107 тисяч заяв та повідомлень про вчинення правопорушень, пов'язаних з домашнім насильством, з них 1285 – стосуються жорстокого поводження з дітьми [1].

Законом України «Про охорону дитинства» визначено, що жорстоке поводження з дитиною – це будь-які форми фізичного, психологічного, сексуального або економічного насильства над дитиною, зокрема домашнього насильства, а також будь-які незаконні угоди стосовно дитини, зокрема вербування, переміщення, переховування, передача або одержання дитини, вчинені з метою експлуатації, з використанням обману, шантажу чи уразливого стану дитини [2].

Не рідко дитина зазнає до себе жорстокого ставлення у колі сім'ї, саме у таких випадках має місце домашнє насильство. Законодавцем визначено такі види насильства: фізичне, економічне, сексуальне та психологічне. Найрозповсюдженішими видами домашнього насильства прийнято вважати саме фізичне та психологічне домашнє насильство, зокрема щодо дитини. Деякі родини у якості дисциплінарного покарання можуть застосовувати фізичне насильство у вигляді потиличників і ляпанців. Необхідно усвідомлювати, що фізичне насильство – за своєю соціальною природою є фізичним нападом, який майже завжди супроводжується словесними образами, що принижує честь та гідність дитини [6].

Нажаль на сьогодні поширюються випадки коли дитина стає засобом отримання доходу. Наприклад: на відеохостинговому сайті «YouTube» розповсюджені відео із залученням дітей різної вікової категорії, які роблять відеоогляди або «розпакування» товарів для дітей, а також грають у комп'ютерні ігри. Особливо турбують випадки, коли дитина, яка знімається у відеороликах, дошкільного віку, адже виникають сумніви щодо використання законних методів впливу на надання дитиною згоди бути «актором». Також виникає питання: чи не порушуються ряд прав дитини, які передбачені ст. 31 Конвенції з прав дитини 1989 року [4].

Держава здійснює захист дитини від усіх форм домашнього насильства та інших проявів жорстокого поводження з дитиною, експлуатації, включаючи сексуальне насильство, у тому числі з боку батьків або осіб, які їх замінюють [2].

Законом України «Про запобігання та протидію домашньому насильству» визначено, що постраждалою дитиною визнається не лише та, яка зазнала домашнього насильства, а й свідок (очевидець) такого насильства [3]. Тобто, дитина – свідок домашнього насильства, теж опосередковано є жертвою. Зазначене повністю відповідає міжнародним правовим нормам і стандартам [5]. Коли дитина стає свідком домашнього насильства, у майбутньому в неї може сформуватися прояви девіантної поведінки, і вже саме ця дитина в перспективі буде розглядати жорстоке поводження, як варіант норми.

Суттєвою проблемою при вирішенні питань стосовно домашнього насильства є те, що не кожна доросла людина готова відкрито говорити про його прояви, а діти, беручи до

уваги їх вікові та психологічні особливості, не завжди спроможні зрозуміти, що вони піддаються саме насильству. Діти безпосередньо залежать від дорослих та особливо батьків, які можуть нехтувати своїми обов'язками. Тому для ефективної боротьби із проявами жорстокого поводження із дітьми необхідна тісна взаємодія суб'єктів соціальної роботи з сім'ями, дітьми та молоддю, підрозділами Національної поліції України, дитячими навчальними закладами та громадськістю. Адже жорстоке поводження з дітьми, не залежно від виду його прояву, в подальшому житті може стати на заваді формуванню соціально – адаптованої людини, не здатної створити повноцінну родину, привести до проблем із здоров'ям та навіть смерті.

Список бібліографічних посилань

1. Фацевич О. У 2018 році діти повідомили до поліції про 1285 фактів домашнього насильства // Міністерство внутрішніх справ України : Єдиний портал органів системи МВС України. URL: <https://mvs.gov.ua/ua/news/17920> (дата звернення: 12.11.2019).

2. Про охорону дитинства : закон України від 26.04.2001 № 2402-III : станом на 09.08.2019 // База даних (БД) «Законодавство України» / Верховна Рада (ВР) України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2402-14> (дата звернення: 12.11.2019).

3. Про запобігання та протидію домашньому насильству : закон України від 07.12.2017 № 2229-VIII // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2229-19> (дата звернення: 12.11.2019).

4. Конвенція про права дитини : від 20.11.1989 : ред. від 20.11.2014 // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_021 (дата звернення: 13.11.2019).

5. Реформу системи протидії домашньому насильству розпочато // Міністерство соціальної політики України : офіц. вебпортал. URL: <https://www.msp.gov.ua/news/14504.html> (дата звернення: 13.11.2019).

6. Домашнє насильство над дітьми: його види та наслідки // Галицька районна рада : офіц. сайт. URL: <https://galytskarada.in.ua> (дата звернення: 13.11.2019).

Одержано 19.11.2019

